

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Video Club 3

Ryhmä ja vertaissuhteet luokassa

Oppimistilanteiden havainnoinnin prosessit (teacher noticing, professional vision)

- 1. Havaitseminen:** opettajan huomio kohdistuu johonkin vuorovaikutuksen osatekijään (esim. oppilaiden tai ryhmän toimintaan, tunnereaktioon, opittavan asian ymmärtämiseen)
- 2. Tulkinta:** opettaja tulkitsee havaitsemaansa kokemustensa, tietojensa ja oppilaan/ryhmän tuntemuksen perusteella
- 3. Päätöksenteko:** havaintojen teon ja tulkintojensa pohjalta opettaja päätyy johonkin toimintaan

PID-malli

Perception-Interpretation-Decision-making

Video Clubit tukevat oppimistilanteiden havainnointitaidon kehittymistä

Yhteistä jälkipohdintaa itsenäisestä observaatiosta Periodissa 1

Miten havainnointi sujui? Millaisia havaintoja teit?

Observaatio 1 (tilannekiinnostus): Tee havaintoja tilannekiinnostuksesta oppituntien aikana. Millä kaikilla eri tavoilla se näkyy oppilaiden käyttäytymisen tasolla? Millaiset tekijät voivat selittää kiinnostusta tai sen puutetta? Millaisia eroja oppilaiden välillä on tilannekiinnostuksessa saman oppitunnin aikana? Millaisten tehtävien aikana kiinnostus on voimakkainta? Miten oppilaat vaikuttavat toistensa motivaatioon? Miten opettaja tukee tilannekiinnostusta?

Observaatio 1 (formatiivinen arviointi): Tee havaintoja siitä miten oppilaiden osaamista arvioidaan oppitunnin aikana: tarjoutuuko oppilaille tilaisuuksia saada tietoa oppimisestaan ja osaamisestaan? Onko arviointi opettajan ennalta suunnittelemaa (formaalia) vai suunnittelematonta oppimistilanteen virittämää (informaalia) arviointia?

Observaatio 2 (palaute): Kiinnitä huomiota oppilaiden saamaan palautteeseen oppitunnin aikana. Saavatko oppilaat tietoa opittavan asian ymmärtämisestä tai osaamisesta, käyttäytymisestä tai muusta oppimisen kannalta olennaisesta asiasta? Onko palaute sanallista vai non-verbaalista? Millaisia tehtäviä palautteella on? Missä määrin palaute syventää oppilaiden ymmärrystä opittavasta asiasta tai kohdistuu oppilaiden motivaation ja minäpystyvyyden kokemuksen tukemiseen (erittelemätön myönteinen palaute, esim. ”hyvä”)?

Observaatiot 4 ja 5: Valitse observoitava asia edellisistä tehtävistä.

Ryhmäohjauksesta sopiminen

- Pidetään “muu ohjaustilaisuus” joulukuussa
- Valmistaudutaan läpikäymällä omia muistiinpanoja havainnoista + omista opetustuokioista (onko jo joulukuussa?)
- Tilaisuudessa tehdään vaivihkaa osia propeen
- Ohjaustilaisuuden muoto?
 - / Pikkujoulut, joissa laaditaan pieniä esityksiä
 - / Prope-pakohuone
 - / Ryhmäkeskusteluja ja prope-pohdintaa vakavassa hengessä

Ryhmäprosesseja

- 1. NORMIT** - odotuksia ryhmässä hyväksytystä tavasta ajatella, tuntea tai käyttäytyä: vakiintuvat ryhmään ja pitävät yllä yhdenmukaisuutta
- 2. ROOLIT** - eriyttävät jäsenten tehtäviä ja määrittelevät ja rajaavat jokaisen jäsenen toimintaa
- 3. RYHMÄN KIINTEYS** (koheesio) on vahvaa, jos ryhmällä on vetovoimaa, jäsenet ovat pysyviä ja heillä on yhteisiä tavoitteita. Koheesio voi ehkäistä itsenäistä kriittistä ajattelua.
- 4. VIESTINTÄ** - esimerkiksi puheoikeuden ja -tilan jakautuminen ryhmässä
- 5. STATUS eli ASEMA** - suosittu, torjuttu, ristiriitainen asema, huomiotta jäävä. Keskimääräinenkin hyväksyntä ryhmässä takaa pääsyn vuorovaikutukseen, vaikuttamiseen ja myönteiseen näkyvyyteen. Kun sosiaalinen asema on muodostunut, sillä on taipumusta olla hyvin pysyvä.
- 6. JOHTAJUUS** - valta voi ilmetä erilaisten johtajuuksien kautta. Johtajan roolin vakiinnuttaneen on helpompi muuttaa ryhmän normeja.

Ennakkotehtävän käsittelyä

Youtube-video ”What can we learn from children's peer relationships?”

Minkälaisia ajatuksia video herätti? Miten videon katsominen avasi ryhmäprosesseja?

1. NORMIT

2. ROOLIT

3. RYHMÄN KIINTEYS

4. VIESTINTÄ

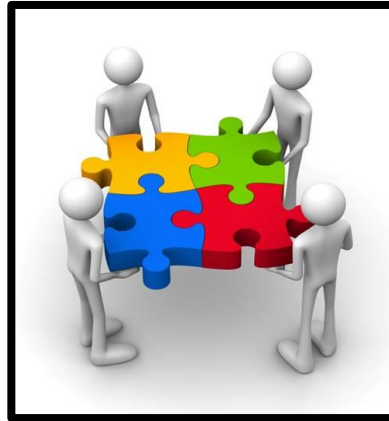
5. STATUS eli ASEMA

6. JOHTAJUUS

Mitä näistä voit havainnoida?

1 Normit

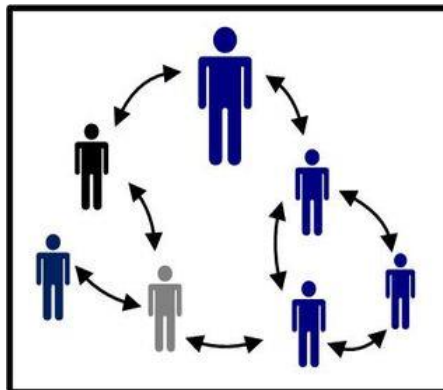
2 Roolit

**3 Yhteenkuuluvuus
(= kiinteys, koheesio)**

4 Viestintä

5 Status

6 Johtajuus, valta

Rose-Krasnor, L., & Denham, S. (2009). **Social-emotional competence** in early childhood. In K. H. Rubin, W. M. Bukowski, & B. Laursen (Eds.), Social, emotional, and personality development in context. Handbook of peer interactions, relationships, and groups (p. 162–179).

Kompetenssi toisten arvioitavissa

**Vuoro-
vaikutuksen
TEHOKKUUS**

**Yksilöllisten ja
vuorovaikutuksellisten
TAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMINEN**

Sosiometria ja
itsearvioinnit

Havainnoitavissa
ja opettajan
tuettavissa!

**Asema
ryhmässä**

**Suhteiden
laatu**

**Minä-
pystyvyys**

**Tavoitteisiin pyrkiminen:
TAIDOT myönteiseen osallisuuteen ja itsesääteelyyn**

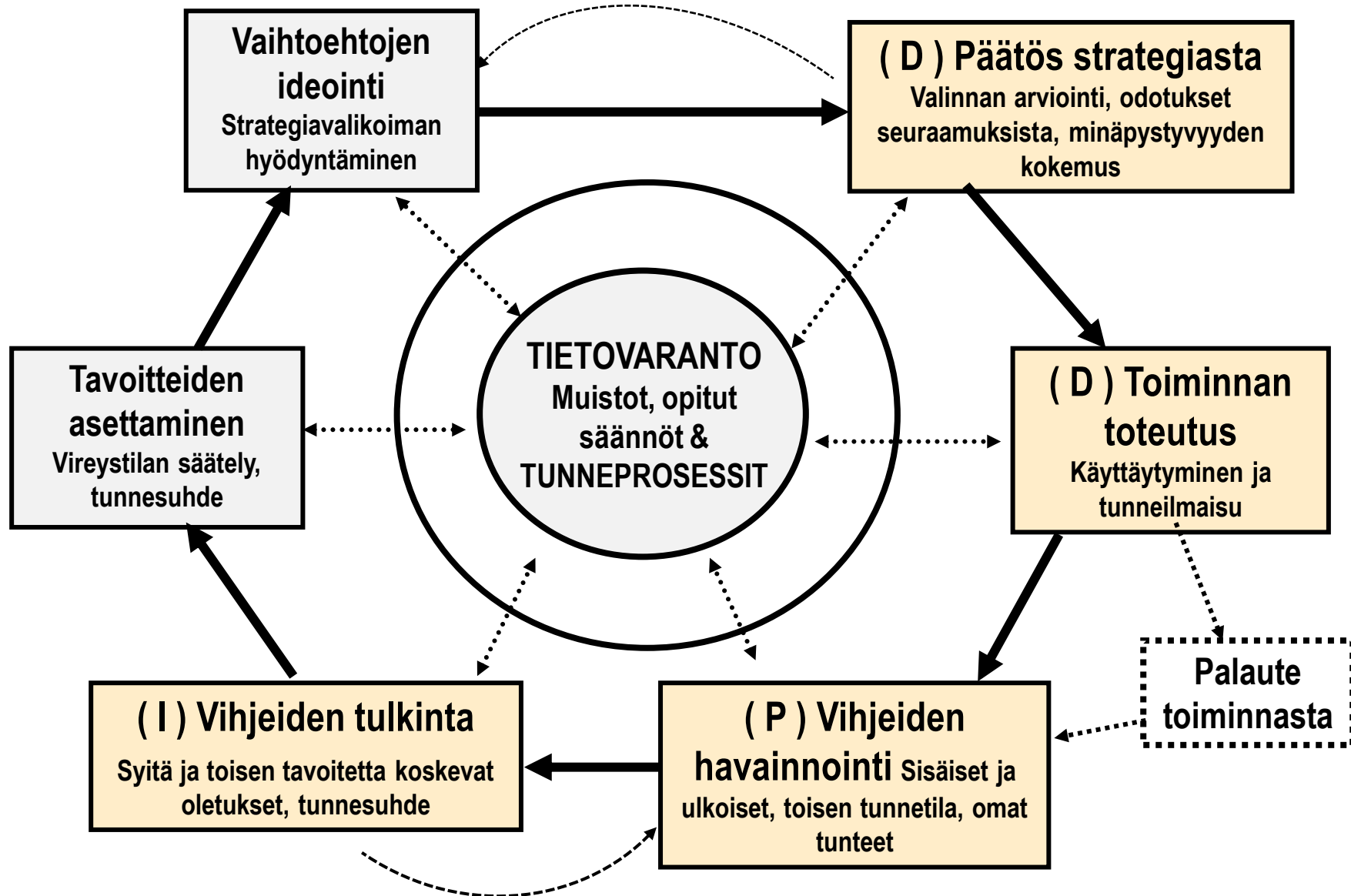
Itsesääteely
• Tunteiden ja
käyttäytymisen
sääteely

**Sosiaalinen
tietoisuus
(kognitio)**
• Toisen
näkökulman
ottaminen
• Tunteiden
ymmärtäminen

**Sosiaalinen
ongelmanratkaisu**
• Strategioiden
valikoima
• Ratkaisun arviointi
• Epäonnistumiseen
reagointi

**Prososiaalinen
orientaatio**
• Toiset huomioon
ottava
käyttäytyminen ja
arviointi

Sosiaalisen informaation (kognition) prosessointi - SIP vrt. PID

Crick, N. R., & Dodge, K. A. (1994). A review and reformulation of social information-processing mechanisms in children's social adjustment. *Psychological Bulletin*, 115(1), 74–101.

Lemerise, E. A.; & Arsenio, W. F. (2000). An Integrated Model of Emotion Processes and Cognition in Social Information Processing". *Child Development*. 71 (1): 107–118.

Video I (nro 7)

Havainnoi luokan vertaissuhteita.

Millaista oppilaiden välinen vuorovaikutus mielestäsi on? Mistä päättelit?

Millaisia ryhmäprosesseja havaitsit?

Varaudu kirjaamaan ajatuksiasi ylös ja keskustelemaan niistä.

Pienryhmäkeskustelu

Millaista oppilaiden välinen
vuorovaikutus mielestänne oli?

Mistä päättelitte?

Photo by [Nikita Kachanovsky](#) on [Unsplash](#)

Video II (nro 60)

Havainnoi millaista opettajan ja oppilaiden vuorovaikutus on.

Varaudu keskustelemaan ajatuksistasi.

Pienryhmäkeskustelu

- Millaista opettajan ja oppilaiden vuorovaikutus oli?
- Millaisia taitoja oppilailla ilmeni?
- Millaisissa tilanteissa opettaja puuttui oppilaiden välisiin suhteisiin?
- Millä keinoilla opettaja tuki oppilaiden välistä vuorovaikutusta?
- Miten opettaja tuki ryhmän koheesiota ja monipuolisia ryhmärooleja?

Vertaissuhteiden tukeminen

- **Opettajalla on tärkeä rooli** sosiaalisten taitojen kehityksessä ja myönteisten vertaissuhteiden rakentumisessa koululuokassa.
- Vertaissuhteiden tukemisessa voidaan käyttää suoran ja epäsuoran tuen muotoja, kuten **keskusteluja** ongelmien ratkaisemisesta sosiaalisen minäpystyvyyden tukemiseksi ja **ryhmän koheesion ja ryhmähengen rakentamista** oppilaan vertaissuhteiden mahdollistamiseksi.
- Opettaja voi **vähentää statuksen merkitystä** luokassa ja myötävaikuttaa **normeihin**, jotka tukevat yhteistyötä ja jokaisen hyväksymistä.
- **Itsesäätelytaitojen tukeminen** on kriittistä, koska vertaissuhteet ovat usein pulmallisia oppilailla, joilla on itsesäätelyn pulmia.

Aro, T. & Närhi, V. 2003. Tarkkaavaisuushäiriöinen oppilas koululuokassa. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti.

Salmivalli, C. 2005. Kaverien kanssa. Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Trentacosta, C.J. & Shaw, D.S. 2009. Emotional self-regulation, peer rejection, and antisocial behavior: Developmental associations from early childhood to early adolescence. Journal of Applied Developmental Psychology 30(3), 356–365.

Keinoja tukea oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta

Oppilaiden vertaisvuorovaikutustilanteiden mahdollistaminen **tilajärjestelyillä ja vaihtelemalla oppilaiden sijoittumista luokassa:**

- Istumajärjestyksen suunnittelu
- Oppilaiden fyysinen sijoittuminen
- Parit ja ryhmät

Farmer yms. 2018, Gest & Rodkin 2011, Plank 2000, van den Berg & Cillessen 2015

Opetusjärjestelyt

Vertaisvuorovaikutusta ja –oppimista tukevia työtapoja:

- Yhteistoiminnallinen oppiminen
- Pari- ja ryhmätyö
- Vertaispalaute

Plank 2000; Ruys, Van Keer, & Aelterman 2012; Farmer ym 2018

Ohjeistus ryhmäilmiöiden ja vertaissuhteiden havainnointiin norssilla

Tee havaintoja luokan ryhmädynamiikasta ja vertaissuhteista. Miten oppilaat toimivat keskenään? Miltä vertaissuhteet näyttävät? Kiinnitä myös huomiota vertaisoppimiseen. Luodaanko oppitunnilla mahdollisuuksia siihen? Miten?

Video Club 3 ja 4 sisältävät yhteensä 5 x 75 min observointia norssilla vkojen 44-50 aikana. Ryhmäilmiöitä ja vertaissuhteita voit havainnoida jo viikon 44-45 aikana. Video Club 4 (vkolla 46) teemoihin liittyvän observaation ohjeistus annetaan ensi kerralla.

Video Club 4

Tunteet ja tunteiden säätely

Ennakkotehtävä:

Katso Youtube video:

Emotional Engagement in
Learning | Mark Thompson

<https://www.youtube.com/watch?v=QfXNn51OoxM>

Photo by [Nikita Kachanovsky](#) on [Unsplash](#)

